

CUPRINSUL

I. — ARTICOLE

- Pr. Prof. SPIRIDON CINDEA, *Parohia ca teren de activitate pastorală a preotului AURELIAN SACERDOTEANU, Tipografia Episcopiei Rimnicului (1705—1825)*. 283—290
291—349

II. — MATERIAL OMILETIC

- † NICOLAE, Mitropolit Krutiki, *Dreptarul vieții. — Sămînța*. (Traducere din limba rusă de Pr. Prof. onorar NICULAE M. POPESCU) 350—358

III. — CRONICA BISERICESCA

A. — ARHIEPISCOPIA CRAIOVEI

- Pr. I. IONESCU, *La Prăznicul Bunel-Vestiri. — De ziua Inșjerii Domnului*. 359—363

B. — EPISCOPIA RIMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

- Pr. EMIL NEDELESCU, *Lucrările Adunării Eparhiale. — De la Conferințele protopopești*. 363—373

IV. — INSEMNARI

- VICTOR BRĂTULESCU, *Biserica Adormirea Maicii Domnului din Capul Dealului — Drăgășani*. 374—375

V. — DOCUMENTE

- Pr. D. BUZATU, *O condică cu acte vechi*. 376—381

IV. — SPICUÎRI DIN PRESĂ

- TEODOR N. MANOLACHE, *Tradiționalul mars al luptătorilor pentru dezarmare nucleară din Anglia. — Canonical John Collins despre problema încelării experiențelor nucleare. — Oamenii de bună credință din Franța cer cu hotărîre să se pună capăt experiențelor nucleare. — O imixtiune a Vaticanului în politica internă a Franței și în diplomația internațională. Cazul canonicului Kir, primarul orașului Dijon. — Sfintul Oficiu, poliție secretă a Vaticanului. — Comemorarea scriitorului norvegian Björnsterne Björnson cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la moartea sa*. 382—397

V. — ACTUALITĂȚI TEOLOGICE

- VLADIMIR TALIZIN, *Sobornicitate și autocefalie*. (Traducere din limba rusă de MIHAIL PLĂTICA) 398—403

M. O. 60/5-6

MITROPOLIA OLTENIEI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI
ȘI A EPISCOPIEI RIMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

ANUL XII, Nr. 5—6

MAI—IUNIE 1960

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
SECȚIA CULTURALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A CRAIOVEI

regiunea nord-pontică, ei nu-și creiază așezări proprii și nu influențează bazele vieții economice și culturale de aici, nefăcând o politică activă comercială. Vechile relații sclavagiste se mențin la Cherson mai mult decât în alte orașe, deoarece nu era situat în calea principală a migrațiilor barbare și suportase cel mai adinc influența greacă. Rolul statelor antice nord-pontice devine neînsemnat în secolele III și IV ale erei noastre. Bosforul ajunge în miinile triburilor barbare, devenind o bază pentru incursiunile boranilor, goșilor, împotriva orașelor antice de pe litoralul regiunii pontice și estul regiunii mediteraneene. Olbia intră în componența provinciei romane a Moesiei Inferioare și a Chersonului, continuind să rămână centre culturale, comerciale și de producție.

Dezvoltarea relațiilor noi-teudale, timpuriu, a fost împiedicată de pustiirea regiunii nord-pontice de către huni. Orașele și regiunile nord-pontice au îmbogățit literatura, arta, concepțiile religioase, mitologia, cu personaje și subiecte. Elementele barbare și eline intră prin sinteză, — într-o variantă originală a culturii antice. În secolul IV e.n. orașele acestea cad sub lovitura barbarilor. Totuși, unele tradiții artistice s-au păstrat în cultura medievală timpurie a Crimeii și Tamanului, găsindu-și expresia în continuitatea așezărilor urbane. Marile orașe medievale din Crimeea și Taman ca Chersonul, Kafa, Korcev, Tmıtarakah, — au fost moștenitoarele directe ale respectivelor orașe antice. *Epoca antică a lăsat moștenire epocii timpurii a Evului Mediu fenomene culturale ca folosirea scrierii grecești, creștinismul, unele forme ale artei aplicate, stilul policrom în lucrări de giuvaergie. Aceste tradiții au jucat un rol însemnat în relațiile Crimeii medievale cu Bizanțul și, prin intermediul culturii bizantine, — au pătruns din Cherson (Korsun) în Rusia veche, jucând un rol pozitiv, progresist.*

Fiind, prin origină și cultură, grecești, statele antice din regiunea nord-pontică au fost barbarizate cu timpul și au servit întotdeauna drept verigă intermediară și de transmisie între lumea greco-romană și popoarele din regiunea nord-pontică.

Jacqueline Lafontaine, *Scènes de l'enfance de la Vierge dans le temple dit de la Fortune virile à Rome*, în *Byzantion*, Bruxelles 1957, fasc. II, p. 623—630. Micul templu ionic din Forum Boarium, zis templul Fortunei Virile, a fost transformat în biserică, în evul mediu, luând numele de Sancta Maria de Gradellis. În secolele IX sau X ea a fost pictată cu strălucitoare fresci, care sînt considerate printre cele mai vechi din Italia și din care mai supraviețuiesc importante fragmente. Scenele care cuprind ciclul copilăriei Maicii Domnului provin din Protoevanghelia lui Iacob cel mic, scrisă în grecește și Evanghelia latină a lui Pseudo-Matei. Aceste texte au dat naștere unei abundente serii de reprezentări iconografice. Toate scenele erau încadrate cu o bordură de impletituri, împodobite cu perle și cuprinzînd medalioane și flori stilizate. Ciclul copilăriei Maicii Domnului ocupa primul registru. Sfîntul Ioachim, zugrăvit într-o frescă, e așezat ca și la Bizanț, cu o aureolă de verde, avînd o altitudine senină și se aseamănă cu o icoană bizantină, datînd din secolul XIII, ce se află în muzeul din Pisa. Independent de intențiile iconarului care a zugrăvit-o, fresca oferă un exemplu de întrepătrundere a celor două tradiții iconografice, aceea a Romei cu a Bizanțului. Scenele de frescă se apropie mult de icoana din Pisa. Aceasta din urmă ilustrează foarte fidel și într-un chip detaliat, textul Evangheliei lui Pseudo-Matei, apocrifă latină a copilăriei Maicii Domnului și nu textul grec al Protoevangheliei. Constatarea are o mare importanță deoarece aici avem o probă evidentă că, în mediul roman cel puțin, încă din secolele IX—X textul latin avea curs și poseda o ilustrație de stil evident bizantin, însă original. Nefericitele „infrumusețări” din secolul XVI n-au făcut să dispară pentru totdeauna aceste mărturii prețioase, poate unice, ale iconografiei Maicii Domnului, din această epocă obscură. Calitatea frescelor, vigoarea formelor lor, desenul, frumusețea caldelor culori unde ocul domină, în fragmentele salvate, — nu ne mai pot da decât o slabă idee cu privire la strălucirea lor completă de odinioară.

D. BARBULESCU

VI. — RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

- ANDREI BODOR, *Un nou monument funerar de la Gilău înfățișînd banchetul Junebrău, în Omagiu lui Constantin Datcoviță cu prilejul împlinirii a 60 de ani*, București, 1960, p. 41—54 (GH. ALEXE) 404—405
- MONORODJON ROY, *История индийской философии (Istoria filozofiei indiene)*, vol. I, Moscova, Editura de Literatură străină, 1958, 548 p. (CORNELIU CREANGA) 405—408
- București de odinioară în lumina săpăturilor arheologice*, București, Editura Științifică, 1959, 236 p. (C. BARBULESCU) 408—411
- ANDR. XYNGOPOULOS, *Thessalonique et la peinture macédonienne*, Athènes, Imprimerie M. Myrtidis, 78 p. + 21 pl. (D. BARBULESCU) 411—416